

Ministerstwo Energii

Departament Elektroenergetyki i Gazu

DEL-WKSE.054.1.2026.SK

Warszawa, 2026-03-20

**Pan
Wojciech Niemczyk**

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 12 stycznia 2026 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne w zakresie optymalizacji procesu przyłączeniowego dla inwestycji strategicznych oraz zwolnienia jednostek samorządu terytorialnego z opłat przyłączeniowych, poniżej przedstawiam stanowisko w zakresie przedstawionych postulatów.

1. Zwolnienie podmiotów jednostek samorządu terytorialnego z obowiązku wnoszenia zaliczek na poczet opłaty za przyłączenie do sieci elektroenergetycznej.

Zaliczka jest instrumentem powszechnie stosowanym w obrocie gospodarczym, pełni istotną funkcję zabezpieczającą, potwierdza zamiar zawarcia i wykonania umowy przez obie strony. Działa także jako częściowa przedpłata, umożliwiając pokrycie wstępnych kosztów związanych z realizacją przez przedsiębiorstwo energetyczne umowy o przyłączenie do sieci. Zaliczka jest też zaliczana na poczet opłaty za przyłączenie. Wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 7 ust 8a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43 – zwana dalej: „ustawą – Prawo energetyczne”) w aktualnym stanie prawnym zaliczkę wnosi wyłącznie podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 7 ust 8j ustawy – Prawo energetyczne zaliczka podlega zwrotowi, gdy przedsiębiorstwo energetyczne odmówi wydania warunków przyłączenia lub zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej z powodu braku technicznych lub ekonomicznych warunków przyłączenia.

Zaliczka pełni również ważną funkcję związaną z optymalizacją wykorzystania istniejącej infrastruktury sieciowej i zwiększającą liczbę obiektów możliwych do przyłączenia do sieci elektroenergetycznych. Zaliczka stanowi zachętę dla inwestorów, aby składali wnioski o określenie warunków przyłączenia dla projektów dobrze przygotowanych, mających realne możliwości ich wykonania. Należy bowiem mieć na uwadze, że wydane warunki lub nawet zawarte umowy o przyłączenie do sieci inwestycji, które nie są realizowane, blokują dostępne moce przyłączeniowe dla innych potencjalnych inwestorów, jak również stwarzają ryzyko niepotrzebnej i kosztownej rozbudowy sieci elektroenergetycznej przez operatorów systemów elektroenergetycznych. Podkreślenia wymaga, że efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów sieciowych umożliwi transformację energetyczną kraju i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w krajowym systemie elektroenergetycznym. Dostępność mocy przyłączeniowych stanowi bowiem główny czynnik determinujący ścieżkę przyrostu nowych mocy wytwórczych odnawialnych źródeł energii zarówno obecnie i w nadchodzących latach. Optymalizacja sposobu wykorzystania istniejących zasobów sieciowych pozwoli na osiągnięcie bardziej zrównoważonych profili wytwarzania energii, przyczyniając się do przyspieszenia procesu transformacji energetycznej.

2. Utworzenie statusu "Strategicznego Odbiorcy Energii" (SOE). Wprowadzenie dedykowanej ścieżki proceduralnej ("Tryb Strategiczny") dla podmiotów wnioskujących o przyłączenie mocy powyżej 50 MW, kluczowych dla cyfryzacji i bezpieczeństwa państwa

Na wstępie należy wskazać, że przepisy prawa UE wymagają od państw członkowskich, aby przepisy krajowe gwarantowały przyłączanie podmiotów do sieci elektroenergetycznej na zasadzie równoprawnego traktowania, z zastrzeżeniem, że z pierwszeństwa przyłączenia do

sieci elektroenergetycznej korzystają wyłącznie instalacje odnawialnego źródła energii. Ustawa – Prawo energetyczne podąża za tymi wytycznym.

Niemniej przepisy prawa polskiego przewidują szereg rozwiązań ułatwiających rozbudowę systemu elektroenergetycznego, aby zwiększać możliwości przyłączania podmiotów do sieci i przyspieszać ten proces. Takie szczególne zasady dotyczące przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, sieci dystrybucyjnych oraz inwestycji towarzyszących wprowadza ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1199). Ustawa pozwala na zastosowanie dla kluczowych inwestycji w systemie elektroenergetycznym szczególnych rozwiązań upraszczających i przyspieszających procedury związane z procesem inwestycyjnym, tak aby infrastruktura sieciowa była w stanie nadążyć za postępującą transformacją energetyczną oraz gospodarczą kraju.

Dodatkowo 13 marca 2026 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza szereg rozwiązań upraszczających proces przyłączeniowy do sieci elektroenergetycznych. Ustawa została skierowana do podpisu Prezydenta. Do takich rozwiązań należą m.in:

- ❑ zastąpienie w toku procesu przyłączeniowego obowiązku dołączenia wypisu i rysunku z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy oraz dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do korzystania z nieruchomości obowiązkiem złożenia stosownego oświadczenia,
- ❑ wprowadzenie terminu dla operatora systemu elektroenergetycznego na wystanie wezwania do uzupełnienia wniosku o wydanie warunków przyłączenia niektórych instalacji,
- ❑ ograniczenie zakresu ekspertyzy wpływu na system elektroenergetyczny dla instalacji przyłączanych w formule współdzielenia przyłącza (cable pooling) o ile zmianie nie ulega moc przyłączeniowa w zakresie poboru i oddawania energii elektrycznej,
- ❑ likwidacja wymogu realizacji przyłączenia odnawialnego źródła energii w terminie 48 miesięcy od zawarcia umowy o przyłączenie, obecny stan prawny stwarza bowiem niepotrzebne trudności w realizacji umów o przyłączenie między operatorem systemu dystrybucyjnego a podmiotem przyłączanym.

3. Implementacji mechanizmów transparentności ("Hosting Capacity") przed złożeniem wniosku, w celu eliminacji zjawiska blokowania mocy przyłączeniowych i marnotrawstwa kapitału na bezcelowe procedury administracyjne.

Jak wskazano już powyżej, 13 marca 2026 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Ustawa wprowadza przepisy obligujące operatorów do tworzenia dostępnych publicznie platform informacyjnych. W systemach tych będą publikowane regularnie aktualizowane informacje, m.in. o dostępnych zdolnościach przyłączeniowych, złożonych wnioskach o określenie warunków przyłączenia, statusie rozpatrywania wniosku, odrzuconych wnioskach o przyłączenie wraz z uzasadnieniem odrzucenia czy też kryteriach stosowanych do obliczania przepustowości sieci dostępnej dla nowych przyłączeń. Wprowadzenie obowiązku publikacji powyższych informacji zapewni większą przejrzystość i efektywność procesu przyłączania do sieci elektroenergetycznej a tym samym będzie wspierać pewność procesu inwestycyjnego. Dzięki temu rozwiązaniu podmiot planujący złożyć wniosek o określenie warunków przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii będzie mógł dokonać analizy i oszacowania ryzyka odmowy uzyskania warunków przyłączenia i wybrać inną lokalizację, w której uzyskanie warunków przyłączenia będzie możliwe.

4. Wprowadzenie mechanizmu współfinansowania przez Skarb Państwa inwestycji liniowych niezbędnych do przyłączenia Strategicznych Odbiorców Energii, w miejsce przenoszenia 100% kosztów komercyjnych na inwestora.

Wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 16 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej są zobowiązane do sporządzania dla obszaru swojego działania plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię. Projekty planów podlegają uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki działającym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw energii.

Zgodnie z przedłożonymi projektami planów rozwoju sieci na lata 2026–2031 pięciu największych operatorów systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w Polsce łączne nakłady inwestycyjne w tym okresie wyniosą ok. 110 mld zł. W 2024 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uzgodnił przedłożony przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (PSE S.A.) projekt planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2025-2034. Plan zakłada nakłady inwestycyjne na poziomie 66,4 mld zł (dane w cenach stałych z 2024 r.).

Wyjaśnić należy, że w ostatnich latach operatorzy systemu dystrybucyjnego (OSD) uzyskali dostęp do rekordowo wysokiego poziomu finansowania inwestycji w sieci elektroenergetyczne, obejmującego zarówno dotacje, jak i preferencyjne pożyczki. Kluczowym źródłem wsparcia jest Krajowy Plan Odbudowy (KPO), w szczególności komponent G1.2.4, który przeznaczą 4,1 mld zł w formie dotacji na budowę lub modernizację 880 km sieci dystrybucyjnych, w tym powiązanych stacji, oraz integrację funkcji inteligentnych sieci. Inwestycja ma na celu wsparcie budowy, modernizacji i cyfryzacji sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej obsługujących głównie obszary wiejskie, m.in. w celu umożliwienia przyłączenia nowych odnawialnych źródeł energii na tych obszarach.

Ponadto w ramach komponentu G3.1.4 w KPO funkcjonuje Fundusz Wsparcia Energetyki z budżetem 71 mld zł w formie preferencyjnych pożyczek. Środki te przeznaczone są m.in. na modernizację i rozbudowę sieci dystrybucyjnych i przesyłowych – operatorzy sieciowi zawarli już umowy na ponad 50 mld zł.

Dodatkowo, Fundusz Modernizacyjny oferuje 1 mld zł w grantach na wdrażanie liczników zdalnego odczytu i powiązaną infrastrukturę IT dla OSD, co umożliwi rozwój inteligentnych usług energetycznych. Z kolei program Fundusze Europejskie na Klimat, Infrastrukturę i Środowisko (FEnIKS) przewiduje ponad 3 mld zł w dotacjach na rozwój sieci elektroenergetycznych dla OSD i OSP, a program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej – blisko 900 milionów zł na inteligentne sieci dystrybucyjne. Łączna pula dostępnych środków na rozwój sieci elektroenergetycznych (przesyłowych i dystrybucyjnych) wynosi dziś ok. 15 mld zł w dotacjach i ponad 50 mld zł w pożyczkach.

Z wyrazami szacunku
Aleksandra Świdarska
Dyrektor
2026-03-20